

דף לח.

עין משפט א.

או"ח סימן קכה פעיף יב

יב. מגביהים ידיהם כנגד כתפיהם^א ומגביהים יד ימין קצת יותר מהשמאל^ב, ופושטים ידיהם וחולקין אצבעותיהם^ג ומכוונים לעשות ה' אוירים בין שתי אצבעות לב' אצבעות אויר אחד, ובין אצבע לאגודל, ובין אגודל לאגודל ופורשים כפיהם כדי שיהיה תוך כפיהם כנגד הארץ ואחורי ידיהם כנגד השמים.

עין משפט ד.ה.

או"ח סימן קכה פעיף יד

יד. אין מברכין אלא בלשון הקודש^ד, ובעמידה^ה ובנשיאת כפים ובקול רם^ו.

- א.** ובמקדש ע"ג ראשיהם, סוטה ל"ח ע"א, וע"פ שער הכוונות ישא ידיו כנגד ראשו ממש וכן מנהג בית אל, כה"ח אות ע"ז.
ויש להם לישיא ידיהם קודם הברכה, שם.
זקן שאינו יכול להגביה ידיו לא יעלה כי זה לעיכובא, שם אות ע"ח. וה"ה אם אינו יכול לעמוד אלא ע"י סמיכה לא יעלה, כה"ח אות צ'.
- ב.** דכתיב וישא אהרן את ידיו אל העם וכתוב ידו.
- ג.** ממדרש רבה סדר נשא פ' י"א, ובשעת ברכת כהנים א"צ לחלוץ הכריכות של התפילין מן אצבע האמה. שם אות פ"א.
- ד.** דכתיב "כה תברכו" בלשון הזה תברכו. ובעמידה דכתיב ולשרתו ולברך בשמו מה עבודה בעמידה גם הברכה בעמידה.
ובקול רם, דכתיב אמור להם, כאדם האומר לחבירו, ט"ז ס"ק ט'.
- ה.** וגם הציבור צריך לעמוד, מ"ב אות נ"א והגם שיש חולקין יש להחמיר היכא דאפשר, כה"ח אות צ"א.
- ו.** היינו קול בינוני אם לא שיש צבור גדול שצריכים כולם לשמוע.
וואם הכהן צרוד לא ישא כפיו אלא יצא מבהכנ"ס, כה"ח אות צ"ב.

עין משפט ט.

או"ח סימן קכח פעיף י

י. עומדים בדוכן^ז פניהם כלפי ההיכל ואחוריהם כלפי העם^ח, ואצבעותיהם כפופים לתוך כפיהם עד שהש"ץ מסיים ברכת ההודאה ואז אם הם שנים קורא להם^ט כהנים. ומחזירים פניהם כלפי העם, ואם הוא כהן אחד אינו קורא לו אלא מעצמו מחזיר פניו כלפי העם. הגה: ולא יאמר אלהינו וא"א^י, ויש שאומרים בלחש עד מלת כהנים ואז יאמר בקול רם מילת כהנים, וחוזר ואומר בלחש עם קדושיך כאמור.

עין משפט י.

או"ח סימן קכח פעיף יד

עיין לעיל עין משפט ד

עין משפט כ.

או"ח סימן קכח פעיף י

עיין לעיל עין משפט ט

דף לח:

עין משפט א.

או"ח סימן קכח פעיף י

עיין לעיל דף לח. עין משפט ט

- ז. ⦿ היינו דאם אפשר צריך לעמוד בדוכן. ולא בארץ למטה, שם אות ס'.
- ח. ⦿ דרך כשמברכים שמדברים עם העם פניהם כלפיהם, אבל לפני ואחרי הברכה כשאומרים התפילה שיענו להם חכמים ששם מדברים עם השכינה פניהם כלפי ההיכל, כה"ח אות ס"א.
- ט. שנאמר "אמור להם" גמ' סוטה ל"ח ע"א, ואם ישנו כהן גדול ואחד קטן פחות מבן י"ג שנים אך בגיל חינוך יש בזה מחלוקת אם אומר להם כהנים, שם אות ס"ד. והסיק דשב וא"ת עדיף. אא"כ נהגו באותו מקום כהרמ"א שאומר הש"ץ או"א וכו' שאז נוהג כן אף באחד גדול ואחד קטן, והטעם דאין זה הפסק.
- י. ⦿ שני כהנים ששונאים זה את זה יכולים לעלות לברך ביחד את העם.
- י. אבל כשאין כהנים והוא זמן שראוי לנשיאת כפיים אומרים או"א.

עין משפט ג.

או"ח סימן קכה סעיף ב

ג. ב. כל כהן שאין בו אחד מן הדברים המעכבים ^ב אם אינו עולה אע"פ שביטל מצות עשה אחת ^ל הרי הוא כעובר בג' עשה אם היה בכהנ"ס בשעה שקראו כהנים, או אמרו לו לעלות ^מ או ליטול ידיו.

עין משפט ד.ה.

או"ח סימן קכה סעיף ה

ה. ח. כשמתחיל השליח ציבור רצה כל כהן שבבית הכנסת נעקר ממקומו לעלות לדוכן, ואף אם לא יגיע לשם עד שיסיים השליח ציבור רצה, אבל אם לא עקר רגליו ברצה ^ב שוב לא יעלה ^פ.

עין משפט ו.

או"ח סימן קכה סעיף כ

ז. כ. אם הש"ץ כהן, ויש שם כהנים אחרים לא ישא כפיו ^ע.

כ. דאם יש בו דבר המעכב אין דעת הקורא אלא לכהנים כשרים וע"כ אינו עובר, ואפי' שאינם פסולים אלא מדרבנן, ואפי' אמרו לו לעלות בפירוש אינו עולה ואינו עובר דב"ד מתנין לעקור דבר מן התורה בשב ואל תעשה. כה"ח אות י"ב.

ל. זו דעת הרמב"ם בסוף הלכות תפלה, אבל בסוטה ל"ח ע"ב אמר ריב"ל כל כהן שאינו עולה לדוכן ביטל ג' מצות עשה, ועיין בכה"ח אות י"ג בשם הכס"א מדוע נקט הרמב"ם בלשון זו כעובר בג' עשה ולא עובר בג' עשיין.

מ. וכל כהן לא יבטל ברכת כהנים שעיי"ז מבטל גם ברכה לעצמו שנאמר ואני אברכם, וכן ואברכה מברכיך.

ו. ואפי' אין שם אלא כהן אחד עובר הגם שנאמר אמור להם בלשון רבים וזו דעת מר"ן השו"ע ודלא כהרי"ף, כה"ח אות י"ז.

נ. ופ"י לפני שסיים רצה עד מודים, ועיין בסוטה ל"ח ע"ב, וכה"ח אות מ"ח. והנטילה קודם רצה, ובדיעבד אם נטל אחר שעקר ברצה מהני, שם אות מ"ט.

ואפי' כהן במקום שנושא כפיו עוקר רגליו ממקום קביעתו כך משמע מגמ' שם. ואם עקר ברצה אף שלא יגיע לשם עד שיסיים ברכת מודים שהיא הטוב שמך וכו' מהני, כה"ח אות נ"א.

ס. כגון שהיה מתפלל לחש או היה אנוס, ואם עלה לא ירד, כ"כ ברדב"ז ח"ב סי' קפ"ח, ועיין בכה"ח אות נ"ג, נ"ד.

כהן העומד בתפלת לחש אם יכול לעלות לדוכן באמצע תפלת לחש לזה צריך ג' תנאים, א'. שאין כהנים אחרים שם, ב'. עקר רגליו בעבודה, ג'. סיים ברכת ההודאה עם הש"ץ ואם חסר אחד מתנאים אלו אינו יכול לעלות, כה"ח אות נ"ו.

ע. ואפי' מובטח לו שיחזור לתפלתו, אבל דעת הפר"ח במובטח לו שיחזור רשאי, כה"ח אות קי"ג. וסיים הכה"ח ואנו אין לנו אלא דברי מרן והגאונים דאסרי.

הגה: ולא יאמרו לו ליטול ידיו או לעלות אבל אם אמרו לו צריך לעלות **ב** שהוא עובר בעשה אם אינו עולה.

כ. כא. אפי' אין שם כהן אחר אלא הש"ץ לא ישא כפיו אלא א"כ מובטח לו שיחזור לתפלתו.

וכיצד יעשה אם מובטח לו שיחזור לתפלתו יעקור רגליו מעט בעבודה **ז** ויאמר עד ולך נאה להודות, ויעלה לדוכן **ח** ויברך ברכת כהנים, ויקרא לו אחר וחוזר **ט** לשם שלום, ואם המקריא כיון לתפלת הש"ץ מתחלה ועד סוף עדיף שיסיים המקריא שים שלום **ש**.

או"ח סימן קכה סעיף כה

כה. כו. בהכנ"ס שכולה כהנים אם אין שם אלא עשרה כהנים כולם עולים **ח** ומברכים לאחיהם שבשדות, והנשים והקטנים עונים **א**.

ואם יש יותר מעשרה היתרים על עשרה יעלו ויברכו **ב**, והעשרה עונים **אמן אחריהם**.

פ. וי' אפי' יש שם כהנים אחרים ואפי' אינו מובטח לו שיחזור לתפלתו א"ר. ומנהג ירושלים כשיש שם כהנים אחרים אינו נושא כפיו אם הכהן ש"ץ, ועיין בכה"ח אות קי"ז.

צ. ויסמוך על הנטילה שנטל בבוקר קודם התפלה, שם אות קי"ט.

ק. וי' והרדב"ז בתשובה בח"א סי' רל"ז כתב דיעמוד במקומו ולא יעלה לתיבה שזה יכול להטריף דעתו, וכן כתב בבן איש חי פ' תצוה אות י"ח, כה"ח אות ק"כ.

ר. היינו שחוזר למקומו כדי שלא תהיה התפלה מופסקת בב' מקומות, שם אות קכ"ד.

ש. וי' וע"פ דברי האר"י ז"ל גם אם כיון יסיים הש"ץ עצמו הכהן ולא אחר, שם אות קכ"ה.

ת. אבל הש"ץ אינו עולה. מ"ב אות צ"ז.

א. וי' גם אם אין שם נשים וקטנים נושאים כפיהם, כה"ח אות קנ"ג.

ב. וי' עיין בכה"ח אות ק"ג מדוע צריך כאן בכהנים עשרה עונים. ובס"א מבואר דל"צ עשרה עונים. ויזהרו לא לקרוא כהנים כדי שהעשרה לא יעברו על עשה.

עין משפט ז.ט.

או"ח סימן קכה סעיף כד

כד. כה. העם שאחורי הכהנים אינם בכלל הברכה^ג, אבל מלפניהם ומצידיהם בכלל, ואפי' מחיצה של ברזל אינה מפסקת^ד, וגם מאחוריהם אם הם אנוסים^ה כגון העם שבשדות שטרודים במלאכתן בכלל הברכה.

עין משפט י.

או"ח סימן קכה סעיף כה

עיין לעיל עין משפט ו

עין משפט כ.ל.

או"ח סימן קכה סעיף כד

עיין לעיל עין משפט ח.ט.

או"ח סימן נה סעיף ב

כ. כו. היו עשרה במקום אחד ואומרים קדיש או קדושה אפי' מי שאינו עמהם ושומע קדושה או קדיש יכול לענות.

ו"א דצריך שלא יהיה מפסיק ביניהם דבר שאינו נקי או ע"ז^ו.

ג. סוטה ל"ט, דבעינן פנים נגד פנים. ואותם העומדים בשקע בצד ההיכל אם המקומות קבועים ולא יכולים ללכת לדחוק חביריהם ממקומם הרי הם כאנוסים ובכלל הברכה. כן דעת הב"ח. והביא הכה"ח הרבה אחרונים שלא ס"ל כן ויש להחמיר בזה.

ד. אפי' בלא אנוסים וכ"ש תיבה שאינה מפסקת.

ה. אבל בלא אנוסים ולא הלכו נראה שאין הברכה חביבה להם משלא הלכו לקבל את הברכה פנים בפנים, הלכך אינם בכלל ברכה. מרש"י סוטה ל"ח ע"ב.

ו. עובר אורח שנכנס לבהכנ"ס ומצא שכהנים נושאים כפיהם יעמוד וישמע ב"כ, כה"ח אות קמ"ט.

ז. אם העונים והמברך במקום אחד שמצטרפין אין העכו"ם מפסיק, כה"ח אות צ"ד. הגם שהשו"ע כתב זה בשם י"א זו הלכה פסוקה, שם אות צ"ה.